

Частина перша

1. Втрачена

Мор аж почорнів від люті. Злоба розчинилася в ньому повністю. Майже не контролював себе. Його посміли ослухатися. Ба більше — ошукати. Стрибог, його єдиний син... ну, то вже стара історія. Цей весь у матусю й час від часу зривається, бо та світла паскуда, тобто Птаха, майже його перекроїла на свій лад, і тут час потрібен, щоб усе змінити. А ця шмаркуля, Мальва тобто. Його власна онука. Оце видовисько влаштувала! Не просто осоромила його перед капищем, відмовляючись випити з чари Чорнобогової! Вона ще й показово сотворила нікчемне позорище, використавши його закляття проти лихослів'я, накладене на неї, на свій лад. Бий ворога його зброєю. Чи не він вклав їй до голови це правило? Гарна учениця. Відмінниця майже. От же ж лупнула! І тепер переховується. Нічо-нічого, її

знайдуть. Хай вона навіть перетвориться в пилінку. Все одно їй у світі Відтіні не заховатися.

Міряв кроками бібліотеку. Від стелажа ліворуч до стелажа праворуч. Зупинився перед картиною на стіні. Майже чорне сонце загрозливо висіло над сутінковими горами. Улюблене полотно. Це його спогад зі світу Чотирьох Сонць. За іронією долі, того самого світу, у якому народилася Птаха, ця клята жінка. Тьху ти, куди не глянь — кругом вона. Дратувався ще більше. О, він добре розгадав весь її підступ. І сина занастила, і онуку зіпсувала. Невже помста? І знання того, що саме він розпорядився знищити Оселище Дива разом з усіма мешканцями, не дає жінці спокою? Оракул тоді й справді не збрехав, коли проголосив пророцтво: «Та, що прийде з Арати, вкраде серце твого сина, полонить душу. І це знищить світ темний». Шкода, що Птаха тоді вижила. Ні, не так! Чому вона тоді вижила? Тому тепер так вишукано мстить, б'є по найвразливішому? О Чорнобоже! Його єдиний син втратив ґрунт під ногами. Мор відчував: той падав кудись, у якусь безвихідь. Мальва чи не єдина зараз ще с'як-так тримала при здоровому глузді.

Відійшов від картини. Схопив зі столу скляну темну кулю, у яку зазвичай ховав свої думки, якщо мав переговори з кимось, для кого мусив видаватися цілком чесним, відвертим. Зараз та куля була порожня. Загнав у неї побільше свого паскудного настрою. Схопив її та замашно хряпнув об стіну. Хух! Трохи попустило. Де ж ці служки? Невже так важко у Відтіні знайти живу напівсвітлу душу? Вона ж випромінює світло. Всі це бачили, але вперто відмовлялися визнавати. Мор ніколи цього не визнає. Навіть коли доведеться в цьому зізнаватися самому Сварогу.

Де ж Мальва?

Він сам був ладен кинутися на її пошуки, щойно після Ритуалу наказав привести її до себе. За непослух у світі

Відтіні нещадно карають. А цирк, який влаштувала біля капища Мальва, — це неприпустима поведінка, яку він як Повелитель темного світу не має права вибачати навіть улюбленій онуці. Так-так, саме улюбленій онуці. Мальва йому подобалася. Вона дуже нагадувала Мару. Був переконаний, дівчина зараз у своїй кімнаті, відлежується після сеансу блювання. Однак ані в кімнаті, ані деінде в Чорнобоговому Храмі Мальву не знайшли.

Всі добре знали, що Храм Чорнобогів — то окремий Всесвіт всередині великого темного світу. До його будівництва доклав зусиль сам Сварог. Храм усередині безконечний. Хоча так відразу й не скажеш, коли вперше побачиш. Він має стіни й навіть, здається, дах. Просто той губиться десь у високості між хмарами. Око людське, навіть безсмертне, не сягає такої безмежності, туди і не долетіти, навіть гадкою чи думкою. І тому, заради безпеки усіх живих, щоб випадково не загубилися в безконечному Храмі, та ще й, очевидно, задля безпеки темного світу, сам Чорнобог зробив темному Храму особливий подарунок.

У кімнаті ключника Худіча він знаходиться. Такий собі міні-макет Храму. Його особливість у тому, що поміж нерухомих стін і вікон сходами туди-сюди метушаться різнобарвні цятки, які відповідають за всіх живих істот, котрі зараз перебувають у Храмі. Звісно, проклятих це не стосується. Якщо цятка зникає з макету, це означає — вона вийшла за поріг Храму. Потрібно лишень назвати ім'я того, кого шукаєш, — і на макеті чорною заливкою показувалося місце, де він зараз є. І от сам Худіч повідомляє Повелителю Мора, що дівчини в Храмі немає — ні в дозволеній для її перебування частині, ані в забороненій. Мальвина цятка з карти щезла.

Отже, вродне дитя таки розуміє, що накоїло. Очевидно, боїться гніву Повелителя та переховується десь в Оселищі.

Може, навіть в одній з закинутих хаатинок, які залишилися від колишнього світу, котрий тут був до того, як його захопили темні. Халупи, хоч і напівживі, усе ніяк не розваляться. Опираються навіть темним закляттям. Зараз там час від часу мешкають прокляті.

Морок розіслав своїх вірних нишпорок в усі кінці Оселища. Наказав: притягти до нього ту малу заразу, і обов'язково живою та неушкодженою. А він уже сам зробить із нею те, на що вона заслуговує.

Згадував вибрики Мальви під час Ритуалу. Виставила його, Повелителя темного світу, справжнісіньким бездарним Учителем, який навіть онуці рідній ради не може дати. А сплюндроване її блюванням капище, а сплюндрована молитва? Ох, тепер батько Чорнобог вимагатиме справжньої повноцінної кровної жертви, жертви тіла та духу. Мор зараз був готовий першого-ліпшого зробити тією жертвою.

Нервувався.

Хай тільки це лихо ходяче, його онука тобто, знайдеться. Він їй влаштує! Хіба це вкладається в рамки здорового глузду? Викрасти ключа-варгана з бібліотеки, порушивши всі можливі приписи світу темних! Даремно він не послухався Навії. Треба було зв'язати сили малої та й провести обряд зневільнення. Так ні ж. Усе син, усе Стрибог. Набрився чемності у світлих і його переконав — «діяти за правилами». Та тьху на них, на всі ті правила світлих!

Звів очі до фігури Чорнобога на старій картині, тоді опустив голову, забурмотів до себе:

— О Чорнобоже, батьку наш! Невже в тому є й моя вина? Здається, всі напасті відразу почали валитися на мою бідну голову. За що?

І жалів себе, і від того ще більше лютував, казився.

— Хай-но тільки вона віднайдеться, та мала бідося! Хай! Це вже точно нікого не слухатимуся та в піддавки не

бавитимуся. Порядок, лад і дисципліна — ось запорука сили темного боку.

Зиркнув у бік дверей. За ними була тиша.

А що, як Мальву не знайдуть? Його служки та учні разів зо п'ять обнишпорили Оселище — ані сліду Мальви. Ні-ні, такого не може бути. Просто не уважно шукали. Вона ж не могла знятися на крила та полетіти. Накладені на Оселище Відтіні чари не дозволяють цього зробити. А якщо втекла через браму? Теж ні! Браму перевіряли. Ніхто не входив і не виходив. Повз німих воротарів не пройдеш. Вони навіть Мора просто так не випустять. Пройти через двері вишніх поверхів Храму в інші світи теж не могла. Вхід для неї запечатаний.

О Свароже! Чому так довго? Випереджаючи його думки, за дверима почулися чиїсь невпевнені кроки.

До бібліотеки ввійшов Радегаст.

— Хай Чорнобог огорне лик твій, о Повелителю, блаженством своїм темним і дарує світу темному свою опіку!

Радегаста вважали улюбленим учнем Мора. Мужній, сильний, неговіркий. Завжди мовчки, беззаперечно виконував всі накази Повелителя. Був його тінню, правицею та лівицею. Мор любив свого сина Стрибога, але юного Радегаста любив не менше, приймаючи хлопця як рідного. На мить замилювався мужньою поставою та виправкою молодого воїна.

— Говори, — рубано випалив. Відчував: Радегаст приніс новини.

— Дівчину не знайшли. Її немає в Оселищі. Навіа провела обряд віднайдення.

Радегаст змовк, чекаючи коментарів чи уточнювальних питань від Мора.

І той таки розчаровано випалив:

— Це все?

Радегаст невпевнено повів раменами і пролепетав вивчати:

— Е-е-е-е... Тобто той...

Заткнувся. Мор шарпнувся до юнака:

— Кажи.

Радегаст зітхнув і сумно втупив очі долу. Очевидно, те, що мав зараз повідомити Морю, було не з приємного. Мор це бачив і сердився, тому роздратовано гаркнув:

— Ну-у-у! Говори! Що ти як баба!

— Знайшли свідка. Один із проклятих бачив, як Мальва разом зі своїм слугою товклися біля Мертвої ріки. Ти ж знаєш, що прокляті майже німі, тож багато він нам не повідомив.

Радегаст так і стояв, опустивши очі та уважно вивчаючи підлогу кімнати. Схоже, він підшуконував слова, щоб повідомити ще щось геть неприємне для Повелителя.

— Далі, Радегасте! Далі! Що ти шпортаєшся на кожному слові, наче от-от кінець світу має настати. — Мор відчув, як щось гидке та волохате заворушилося там, де колись було його серце.

Він мав почути все. Мертва річка. О Чорнобоже! Він ненавидів цю ріку.

І Радегаст заговорив, так і не підводячи очі на Мора:

— Повелителю! Ми спустилися вниз за течією, як нам показав свідок. І дещо там знайшли. Воно прибилося до берега.

Радегаст обернувся в бік розчахнутих дверей.

— Занось.

У бібліотеку перелякано та поспішно увійшла хлипка постать проклятого, служки Радегаста. Той тримав перед собою плаття та взуття Мальви.

— Володарю, лишень не бери це до рук. Воно з мертвої води й небезпечно для тебе. Пробач, що мені довелося повідомити тобі цю сумну вість. Дівчина, тобто твоя онука

Мальва, очевидно, мертва. Хоча... Тіла ми не знайшли. Але ти ж сам знаєш — ця паскудна ріка з паскудною водою, і ті, хто живе у ній, не завжди вертають назад тих, хто туди потрапляє. Проклятий служка й так майже мертвий, то й Мертва вода йому нічого не заподіє. Такі справи, Повелителю! Геть невеселі!

Мор після почутого наче закам'янів. Він міг прийняти все — втечу, зраду, облуду, зречення, міг прийняти й ненависть з боку онуки, її нерозуміння переваги темного боку в ній чи навіть прокляття від сина, але не смерть... Невже вона настільки ненавиділа його, свого діда, батька Стрибога, весь темний світ, що готова була загинути? Ні, не готова. Вона вибрала смерть, тільки щоб не стати темною. Що буває з безсмертними, які необережно потрапляють у Мертві води?

Згадав випадок із дитинства, коли вони гралися на березі ріки. Тоді ще мур захисний не був зведений, і його молодший братик через необережність упав у воду. Проклятий служка його вчасно витягнув, дитя не втопилося, але ліпше б воно тоді померло, бо... Хіба можна назвати життям те, що зробили води Мертвої ріки з його братом Завієм? Вони відібрали у дитини розум, висотали душу. Залишилося тільки тіло, приречене на вічні муки... Брата поселили в одній з кімнат вишнього поверху Храму. Лікували душу темними молитвами, усіма знаними закляттями, замовляннями, заговорами. Та ніщо не допомагало.

Мор добре пам'ятав гідкі зелені щупальця, які обвивали тіло його брата, коли того виносили з води, голосіння матері, бажання батька вбити те, що й так мертво у Мертвій воді... Дуже-дуже давно, коли тільки-но встановлювався вічний порядок у Всесвіті і коли сам Чорнобог подарував світу темних мертво джерело, було прийнято рішення направити його води в бік ріки, що текла поруч.

Ріка тоді ще не була мертвою. У ній мешкали якісь істоти. Здається, то були русалії чи якимось так. Та хіба когось тоді цікавив жереб казна-яких мізерних істот, коли вершила-ся велика доля могутніх і всесильних? Можна було, звісно, попередити його мешканців, як того вимагали закони світів, спробувати запропонувати їм інше місце для життя, наприклад, у якомусь із живих паралельних світів, навіть поки не заселених, та... Так би вчинили світлі, може, навіть смертні, але хіба це справа великих темних? Сим тоді ніхто не переймався.

І коли у світ темних на перемовини щодо порятунку істот у ріці прибув сам Перун, то це не просто здивувало темних. Це було обурливо. Перун дорого за свій вчинок заплатив. Ніхто не сміє вказувати темним, що і як вони мають чинити у власній оселі. Ніхто, окрім Творця. Творець мовчав, отже, темні чинили правильно. І Мертва вода з Чорнобогового джерела потекла в досі живу ріку Забуту-Незгадану. Мертва вода мала б усе, що в ній жило, знищити, але... З якихось дивних причин Мертва вода з Чорнобогового джерела перетворилася на воду-вбивцю. Вода вбивала безсмертних.

Темні легко пили з Чорнобогового джерела і могли навіть лікувати свої рани тою водою, але вода ріки, як називають її смертні, Забутої-Незгаданої, знищувала темних... Той, хто потрапляв випадково в ці води та кого не вдавалося відразу виловити, розчинявся. Звісно, це був просто здогад, бо ніхто не знав, що відбувається з тілом нещасного насправді. А ті, кого встигали витягти з ріки живим, перетворювалися на покручів. Людина згасала повільно, в агонії та в пекельних муках. Вода відбирала пам'ять, розум, сили, зв'язувала в тілі душу, прирікаючи її на страждання. Поки душа сама не вбивала тіло, щоб вибратися з нього на волю. То було жахливе видиво. Так врешті помер брат Мора.